

Høringsinnspill til «Bibliotekstrategi Bærum kommune» fra Høvik biblioteks venner

Forslag til **Bibliotekstrategi Bærum kommune** er som nevnt fra administrasjonen en overordnet strategi, og der målene som foreslås vil kunne føre til at bibliotekene i Bærum spiller en større rolle i framtiden enn nå – dersom de blir vedtatt og gjennomført i praksis. Etter 18 år i dialog og samarbeid med Bærum bibliotek samt end mange flere års erfaring som aktive brukere, vil Høvik biblioteks venner understreke at meldingens ambisjoner uten tvil vil kreve tilføring av friske midler til drift, om de skal kunne gjennomføres. Dette er det svært viktig å ha som en forutsetning dersom strategien ikke kun skal forbli en ambisjon, men en strategi som i praktisk politikk fører til at bibliotekene i Bærum spiller en enda viktigere rolle i framtiden.

Meldingens forslag til visjon for Bærum bibliotek lyder slik:

- Bærum bibliotek skal være en inkluderende møteplass som inspirerer til deling, kunnskap, leseglede og opplevelser.

Meldingens forslag til mål for Bærum bibliotek lyder slik:

1. Bærum bibliotek tilbyr demokratiske møteplasser til hele Bærums befolkning.
2. Bærum bibliotek har en styrket posisjon i bybildet i Bærum.
3. Bærum bibliotek er pådriver for et klimaklokt samfunn.
4. Bærum bibliotek samarbeider bærekraftig med innbyggere, brukere og kommuneorganisasjon.

Høvik biblioteks venner mener at den overordnede visjon og de overordnede målene som er utformet kan bli til det gode for innbyggere og samfunnsutviklingen i Bærum – dersom de som nevnt fylles med helt konkret innhold og det vedtas ressurser til å gjennomføre dem.

Noen konkrete kommentarer til forslagene til mål:

Til **mål nummer 1** om at «**Bærum bibliotek tilbyr demokratiske møteplasser til hele Bærums befolkning**» støtter vi punkt «a» med sin intensjon om å at biblioteket både skal bidra til å redusere ungt utenforskap og at dette blant annet skal gjennomføres ved å «tilby flere studieplasser, møterom og spesialrom for ungdom og unge voksne i forbindelse med nye eller utvidede biblioteklokaler». Her legger vi merke til at Sandvika og Fornebu er lokalitetene som trekkes fram. Vi vil understreke at alle kommunens biblioteker har behov for å gjøre seg mer attraktive overfor ungdommer og unge voksne og at dette må gjenspeiles i lokalene og dessuten i en mer effektiv og treffsikker markedsføring.

Et første kostnadseffektive tiltak vil være å gjøre «meråpent» tilgjengelig også for ungdommer fra 15 år og oppover – ikke først fra 18 år og oppover som nå. Vi gjentar vårt tidligere forslag om å prøve ut 15 års-grense for «meråpent» ved Høvik bibliotek.

Til punkt «b» om å «**Styrke samarbeidet med frivillig sektor og næringslivet om arrangementer**» vil vi si at det her er svært viktig at Bærum bibliotek opprettholder sitt redaktøransvar og vil advare mot at kommersielle interesser kan kjøpe seg arrangementsplass i bibliotekets program. At næringslivet leier møtelokaler i biblioteket til egne arrangementer som markedsføres utenfor bibliotekets redaktørstyrte program er noe annet.

Til punkt «c» om å «**Tilby frivilligheten gunstigere rammer for lån av lokaler i bibliotekene**» - dette støttes helhjertet og bygger opp under kommunens strategi om å øke frivilligheten.

Til punkt «d» om å «**Tilby tilgang til et begrenset antall møterom, arbeidsplasser og arrangementslokaler til næringslivet ved nye eller utvidede biblioteklokaler**» vil vi nevne at det i utgangspunktet ikke kan være en prioritert oppgave at Bærum bibliotek med sine relativt knappe ressurser skal legge til rette for arrangementslokaler for næringslivet. Det frivillige og dugnadsbaserte organisasjonslivet bør stå mye lengre fremme i køen dersom det skal investeres i nye møtelokaler. Dette vil også henge godt sammen med Bærum's ambisiøse visjoner om å øke frivilligheten. Dersom det er midler i Bærum til å utvide lokalene bibliotekene er i per i dag, kan det være et positivt tiltak å tilby mindre næringsdrivende som for eksempel enkeltpersonforetak å leie / låne for eksempel møterom (jamfør Deichman i Oslo) eller en tidsbegrenset arbeidsplass tider på døgnet der slik aktivitet ikke konkurrerer med ordinære brukere.

Til **mål nummer 2** om at «**Bærum bibliotek har en styrket posisjon i bybildet i Bærum**» vil vi peke på at dette kan komme til å kreve at det tilføres driftsmidler til biblioteksektoren. Høvik biblioteks venner vil advare mot at dette punktet vedtas dersom det ikke samtidig understrekes at driftsmidler *ikke* skal tas fra de minste filialene for å gjennomføre styrking av de større bibliotekene som det i Sandvika og det nye på Fornebu. I Bærum har vi erfaring med tenkningen om at man kan ta ressurser fra de små og mindre sentrale kulturinstitusjonene, for å tilføre mer ressurser til de større sentrale. To svært relevante eksempler fra de siste par tiårene:

- Bærum kommunestyre vedtok i 2001 å legge ned biblioteket på Bærum's Verk etter at lokaler var leid og bøker innkjøpt – men før det var tatt i bruk. Formålet med nedleggelsen var å heller bruke midlene på kulturhuset i Sandvika som ble dyrere enn planlagt.
- Administrasjonens forslag *en* til Bibliotekmelding lagt fram i 2013, der et av de to forslagene til hovedstrategi innebar at bibliotekene på Eiksmarka og Høvik skulle legges ned for at ressursene skulle overføres til de tre øvrige bibliotekene på Bekkestua, i Sandvika og på Rykkinn. Dette ble ikke vedtatt kommunestyret, som landet på administrasjonens forslag nummer *to* om å beholde alle kommunens fem bibliotek.

Vi nevner dette for å illustrere at det å skulle satse mer ett sted – kan føre til tapte ressurser et annet sted. Særlig et nytt bibliotek på Fornebu vil utvilsomt krever nye friske midler til drift.

Forslag til ny bibliotekstrategi nevner under **mål nummer 2** dette punktet: «Opprusting av overflater i biblioteket på Høvik i løpet av 2022 er planlagt sammen med eier og Høvik biblioteks venner. Opprusting av lokalene til biblioteket på Eiksmarka planlegges utført etter samme mal som for Høvik. Behovet for finansiering av eventuelt nytt inventar til bibliotekene på Høvik og Eiksmarka må vurderes videre. Biblioteklokalene på Eiksmarka ligger i et tilfluktsrom med lite dagslys.»

Denne foreslåtte oppgraderingen og opprustningen av biblioteklokalene på Eiksmarka og Høvik støttes helhjertet og er nødvendig om disse ikke skal utmerke seg med betydelig lavere standard enn resten av kommunens bibliotek – jamfør lokalmiljøenes gjentatte oppfordringer om dette til kommunens politikere, administrasjon og offentligheten. (Eksempel: Solvik vel, Blommenholm vel, Høvik Verk vel, Fagerstrand vel, Høvik vel og Høvik biblioteks venner: <https://www.budstikka.no/tid-for-nodvendig-oppgradering/o/5-55-1039725>.)

Vi vil understreke at opprustning av overflatene (tak, vegger, gulv) ikke er tilstrekkelig om bibliotekene på Eiksmarka og Høvik skal fremstå moderne og innbydende på lik linje med de

nyoppussede lokalene på Bekkestua, i Sandvika og på Rykkinn, og forutsetter at deler av inventaret erstattes slik at det nå blir en helhet over også disse bibliotekene.

Til **mål nummer 3** om «**Bærum bibliotek er pådriver for et klimaklokt samfunn**» vil vi trekke fram at det å legge til rette for å kutte bilkjøring vil være et godt bidrag dersom Bærum skal bli et mer «klimaklokt samfunn». En måte å gjøre dette på er å sørge for å øke tilbudet og kvaliteten på bibliotekene i lokalmiljøene – og blant annet investere for at lokale bibliotek er av en så høy kvalitet at det ikke oppleves som nødvendig å sette seg i bil for å dra til et større bibliotek. Dette igjen tilsier at det er viktig å oppprioritere de minste bibliotekene i Bærum slik at disse er attraktive i lokalmiljøet.

Vi gjentar fra Høvik biblioteks venner og Bærum biblioteks venners innspill til innbyggerundersøkelsen gjort i forbindelse med utarbeidingen av dette forslag til ny bibliotekstrategi, sendt administrasjonen 6. april 2021.

- *«Statistikken viser også at det ikke er slik at en veldig stor del av brukerne finner seg et nytt bibliotek hvis deres eget blir stengt. Hvis vi ser på 2018 hvor besøket på Rykkinn halveres, grunnet stenging, finner vi ikke tall som tyder på at disse kompenserer ved å bruke andre filialer.*
- *Statistikken viser dessuten at kvalitet, forutsigbarhet og tilgjengelighet (at bibliotekene holder åpent) er viktig. Utlånene på Eiksmarka og Høvik falt med henholdsvis 32 % og 43 % fra 2010 til 2019. Begge venneforeningen har kontinuerlig – siden det i 2005 ble gitt signaler fra kommunestyret om at deres vedtak om å legge ned Eiksmarka, Rykkinn og Høvik ville bli omgjort – advart sterkt om at både besøk og utlån ville falle dersom det ikke ble satset også på disse filialene. Likevel har bibliotekene på Eiksmarka og Høvik systematisk blitt nedprioritert de siste 15 årene, og utlån og besøk er derfor som forutsett og varslet.»*

Målet om et klimaklokt bibliotek krever etter vår kunnskap en *større* satsing på de lokale bibliotekene. Dette viktige poenget gjenspeiles ikke i dette forslaget til «**Bibliotekstrategi Bærum kommune**». Utjevning av forskjellene i åpningstidene gjennom året og i skolens ferier og utjevning av tildelingen av ressurser til media og andre innkjøp kan bidra til å redusere bilkjøring og slik bidra til å oppnå mål 3 om at «**Bærum bibliotek er pådriver for et klimaklokt samfunn**».

I dette forslaget til ny bibliotekstrategi henvises det til Kommuneplanen: «Kommuneplanen sier at Bærum kommune skal utvikle by og sentrumsområder med god tilgang på tjenester og tilbud, samt gode urbane kvaliteter. Kommunen skal legge til rette for at alle kan ha en kortreist hverdag og nærhet til hverdagsfunksjoner.» Attraktive, moderne biblioteker mange steder i Bærum bidrar til å gjennomføre en slik ambisjon i praksis og bør gjenspeiles i denne nye strategien.

Til **mål nummer 4** om «Bærum bibliotek samarbeider bærekraftig med innbyggere, brukere og kommuneorganisasjon» vil vi særlig peke på **punkt b** om å «hente ut synergier» ved å innføre felles fagsystemer for folkebibliotekene og skolebibliotekene. Felles fagsystemer kan være fornuftige og føre til bedre bruk av begrensede ressurser. Men Bærum kommune har de siste årene vedtatt en rasering av de særdeles viktige skolebibliotekene, uten at det fra administrasjon og politisk flertall har kommet til syne noen forståelse for behovet for og betydningen av bibliotekarar som sterke faglige ressurser på skolebibliotekene. Vi vil advare sterkt mot at felles fagsystemer brukes som brekkstang for å kutte ytterligere i skolens bibliotekressurser som allerede er skåret til beinet. Skolebibliotekene er for mange elever deres aller første møte med gode boksamlinger og

fagutdannede bibliotekarer, mulige besparelser knyttet til «synergier» må forbli i skolebibliotekene som i Bærum dessverre stadig har blitt utarmet.

Under **mål 4 punkt c** om at «utskifting av publikums-PCer til mer brukervennlige løsninger utredes nærmere» - støtter venneforeningen dette forslaget. Sammenliknet med en rekke andre av landets bibliotek som medlemmer i vår venneforening har besøkt, fremstår brukervennligheten når det gjelder Bærum biblioteks publikums-PC-er som skral. Her vil vi understreke at det er viktig at alle kommunens fem bibliotek tar del i denne nødvendige oppgraderingen.